

Levéltári Szemle 2024/2. szám

A Levéltári Szemle 2. számát a 2023. évi levéltári szakfelügyelői beszámoló vezeti be. E számban több, szakmailag nagyon időszerű, sőt újdonságnak számító témát tárgyalunk. A mesterséges intelligencia eddigi és lehetséges levéltári gyakorlatáról számol be egy nemzetközi konferencia tapasztalatait ismertető cikk (Gerhard Péter:). A levéltár tevékenységének az ifjabb nemzedék számára befogadhatóbbá tételét célzó levéltár-pedagógia a tárgya egy hét levéltár tapasztalatait felvonultató workshop ismertetésének (Lengyel Eszter). A hungarikakutatás témasorozat újabb darabja egy online lehetőségeket bemutató írás (Miklós Dániel), valamint egy, a témakör különböző területeit szisztematikusan ismertető sorozat első darabja Rijekáról (Ordasi Ágnes). Az állományvédelmi témán belül egy nemzetközi kurzus tapasztalatait összegzi Orosz Katalin a fotónegatívokra vonatkozóan. E lapszám levéltár-történeti sorozatunk részeként tartalmaz egy levéltáros interjút is (Beszélgetés Radics Kálmánnal; beszélgetőtárs Szálkai Tamás), s egy új közleménysorozat bevezetőjét (Vizuális szemle), amely a képi források gyűjtésének gyakorlatára és szakmai kérdéseire koncentrálna majd.

Orosz Katalin: Fotónegatívok és konzerválásuk – egy nemzetközi kurzus tapasztalatai

A tanulmány a 2023 novemberében megrendezett nemzetközi fotónegatív-konzerválási kurzus tapasztalatait összegzi. Az írás első része rövid összefoglalását nyújtja a legkorábbi direktpozitív fotózási eljárásoknak. Az egyes eljárások bemutatása során a szerző ismerteti magát a módszert, az így készült kép sajátosságait, az alkalmazott vegyi anyagok tulajdonságait, a képek tipikus sérüléstípusait, a konzerválás lehetőségeit, valamint az ideális tárolási körülményeket. A második rész ugyancsak a fenti szempontok mentén az időben később kialakult üvegnegatív módszerek leírására vállalkozik. A szerzett tapasztalatok megismertetését a leírtakon túl gazdag képanyag is segíti.

Ordasi Ágnes: Indeficienter – a hungarikakutatás múltja, jelene és jövője (?) a Rijekai Állami Levéltárban

A tanulmány a rijekai hungarikakutatások múltját, jelenét és jövőjét igyekszik körbejárni. A szerző elsőként az ottani hungarikakutatások hőskorát mutatja be az 1960-as évektől kezdődően. Nem pusztán a kint járt kutatók eredményeit ismerteti, hanem alaposan bemutatja kint szerzett benyomásait, tapasztalataikat is. Ezt követően a 2000-es évek elején kibontakozó közös rendezési és segédletkészítési munkálatok történetét és eredményeit ismerheti meg az olvasó. A tanulmány utolsó részében a szerző hasznos információkat közöl mind a levéltárban való kutatás lehetőségeiről és módjáról, mind pedig azokról az anyagokról amelyek magyar szempontból különösen is érdekesek lehetnek.

Miklós Dániel: Egy online gyűjtemény magyar vonatkozásai – Magyar relevancia a Unitarian Service Committee online elérhető anyagaiban

A technika nyújtotta lehetőségek immáron évtizedek óta szolgálják a kutatni vágyókat. Ennek egyik szegmensét nyújtják a gombamód szaporodó online adatbázisok, amelyek egy része ugyan fizetős szolgáltatásként vehető igénybe, de számos olyan projekteredmény is napvilágot látott az elmúlt időszakban, amelyek ingyenesen hozzáférhetőek az érdeklődők

számára. A tanulmány egy ilyen ingyenes online dokumentumgyűjtemény, a Unitarian Service Committee iratanyagának bemutatására vállalkozik. A szerző munkája első felében a gyűjtemény anyagát ismerteti különös tekintettel annak magyar relevanciáira, a második részben pedig praktikus információkat nyújt a gyűjtemény használatával kapcsolatban.